

Spännande statistik om hingstars förärvning!

All statistik från årets unghästbedömningar och tävlingsresultat (t.o.m. 17 oktober) är nu bearbetad. Tillsammans med tidigare års bedömningsresultat och tävlingsresultat ingår de i beräkningarna av avelsindex. SWB publicerar två sorters avelsindex: värderande och beskrivande. I den här artikeln berättar vi om värderande avelsindex för årets nykomlingar för storlek och exteriör, möjliga framtida toppförärvare och varför indexen blir osäkra för hingstar med många importerade avkommor. Sidan blup.se kommer att uppdateras med de nya indexen inom kort.

Om värderande avelsindex

För att bättre kunna tolka och förstå avelsindexen underlättar det att veta vilken information som ligger bakom dem och hur de tas fram. De värderande avelsindexen anger hur väl hästarna väntas förärva sig i förhållande till avelsmålet. Ju högre index de har, desto bättre förväntas de förärva sig. Till skillnad från t.ex. avelsvärdebokstäver är avelsindexen hela tiden i förändring och beskriver hur varje individ står sig förärvningsmässigt i förhållande till resten av hästarna i rasen just nu. Avelsvärdebokstäverna (A och Elit) får hästarna för att de visat god förärvning och får sedan behålla, även då de kanske blir "omsprungna" av yngre generationer. Informationen som ingår i beräkningen av värderande avelsindex är tävlingsresultat från Svenska Ridsportförbundet i hoppning och dressyr från och med 2-stjärnig tävling och resultat från SWBs unghästbedömningar; Unghästtest och Ridhästtest. Tävlingsresultaten är enbart sådana som presterats med svenska ryttare, eftersom det är dem SvRf och därigenom SWB har tillgång till. Även om det värderande avelsindexet inte avses spegla enbart hästens egen prestation, så finns det en stark koppling mellan hästens egen prestation och avelsindexet, men den är inte hundra procentig, eftersom den egna prestationen också påverkas av sådant som träning, ryttare, hälsa osv.

Alla släktingars resultat vägs in när avelsindex beräknas, men mest betyder förstås de närmaste släktingarnas resultat och individens egna resultat. I beräkningarna kan man ta hänsyn till och korrigera för en hel del miljöpåverkan. Kvar blir den del som beror på hästens arvsanlag och som alltså kan föras vidare till nästa generation – hästens avelsvärde, som vi med siffror kallar avelsindex. Korrigeringen är inget som görs manuellt, utan den sker automatiskt genom att metoden som används kan uppfatta systematiska skillnader som påverkar hästarna på liknande sätt, till exempel skillnad mellan kön och skillnad mellan olika bedömningsplatser. Metoden som används gör dessutom att man kan ta hänsyn till kvalitén på de ston en hingst har tillförts och tvärtom. En hingst kan alltså inte få högre index för att han fått många ston av god kvalitet. Värderande index får:

- Hingstar med minst 10 bedömda avkommor vid unghästbedömningar
- Ston med minst en avkomma bedömd vid SWBs unghästbedömningar eller som har resultat från tävling på lägst regional nivå/2-stjärnig tävling med ryttare som har tävlingslicens hos SvRf
- Ston som själva blivit bedömda eller tävlat på lägst regional nivå/2-stjärnig tävling med ryttare som har tävlingslicens hos SvRf

Avelsindexen finns på blup.se. Där finner du också uppdaterade beskrivande avelsindex, för både avelshingstar och ston samt testresultat från årets unghästtester.

Flera nykomlingar tar sig in i toppen 2021

I år är det 22 hingstar som får avelsindex publicerade för första gången, 13 hoppningstar (tabell 1) och 9 dressyrhingstar (tabell 2). Två av de nya hingstarna tar sig in bland de 20 bästa hoppningstarna, nämligen Bellheim och Ike, med hoppindex 145 respektive 142. Bellheim är en äldre hingst som själv tävlat int. 150 hoppning och som verkat i SWB-aveln sedan 2015. Ike är bara 8 år och verkade i SWB-

aveln 2017–2019. Han är såld utomlands och har hittills tävlat upp till int. 145 hoppning. Bland övriga nykomlingar hittar vi t.ex. Calido's Son, vars första årgång gjorde mycket bra ifrån sig på Unghästtesterna i år och som går in med ett högt hoppindex på 140. De populära hingstarna Casanova Hästak och Crusader Ice (SWB) som båda betäckt många ston och som har 37 respektive 40 visade avkommor ur sina första årgångar får också bra hoppindex, med marginal över genomsnittet. De två äldre och på kontinenten väl beprövade hingstarna Berlin och Zirocco Blue har också fått sina första svenska avelsindex i år, efter att ha samlat på sig mindre kullar avkommor under flera år. Båda får ganska bra hoppindex, även om de inte toppar listorna. Detsamma gäller för en hel rad välkända och i många fall ganska flitigt använda hingstar; Gamelus R, Copycat, Conthargos, Cooper vd Heffinck, Karmel van de Watering och Cristallo II.

Tabell 1. Hoppingstar med första avelsindex 2021, rangordnade efter hoppindex

Hingst	H-index	Ant avk*	Teknik H	Temp H	Ben	Typ	Gal	Mkh
Bellheim	145	10	142	139	95	89	101	4,3
Ike	142	19	141	141	119	97	121	-0,4
Calido's Son	140	10	139	138	101	94	104	-1,9
Casanova Hästak	138	37	137	136	109	108	99	-1,7
Berlin	135	10	133	133	125	94	100	2,8
Gamelus R	134	11	132	128	82	109	108	0,0
Copycat	132	16	136	133	96	113	106	-0,5
Conthargos	132	11	133	132	115	126	110	4,4
Crusader Ice (SWB)	130	42	124	121	103	111	104	2,5
Cooper vd Heffinck	128	12	125	125	106	119	119	1,0
Karmel van de Watering	127	20	121	125	94	84	90	3,7
Cristallo II	125	13	128	126	106	97	107	-3,7
Zirocco Blue VDL	124	10	122	121	103	97	101	1,9

*Avkommor i unghästbedömningar

Bästa nykomling i dressyr är Grand Galaxy Win med dressyrindex 148 och Revolution med 145 som båda tar sig in bland de 20 bästa dressyrhingstarna. 10-åriga Grand Galaxy Win tävlar internationellt på PSG/Int I-nivå och 8-åriga Revolution är placerad i nationell PSG efter att ha varit mycket framgångsrik på flera unghäst-VM som unghäst. Ironman H, Harlem D och Formalin (SWB) får genom avkommor ur sina första årgångar alla riktigt bra dressyrindex, om än en liten bit från den absoluta toppen. Detsamma gäller Franklin, som har imponerat med sina föl, men har med relativt små årgångar först nu fått ihop tillräckligt många visade för att få avelsindex. Hesselhøj Donkey Boy har skördat stora framgångar med sina första årgångar i såväl unghäst-VM som vid SWBs årgångsfinaler. Hans första avelsindex är med marginal över genomsnittet, men når inte riktigt upp till toppen. Populära Zafferano (SWB) får ett positivt första dressyrindex över genomsnittet, liksom Gammelenggårds Zappa.

Tabell 2. Dressyrhingstar med första avelsindex 2021, rangordnade efter dressyrindex

Hingst	D-index	Ant avk*	Skr	Trav	Gal	Temp G	Ben	Typ	Mkh
Grand Galaxy Win	148	14	119	146	139	142	116	134	4.8
Revolution	145	11	138	144	137	144	99	119	4.1
Ironman H	141	39	123	134	137	136	96	142	0.2
Harlem D	140	25	122	131	124	131	102	129	3.4
Franklin (Fierce-S)	137	11	117	142	140	137	106	132	0.5
Formalin (SWB)	136	12	125	141	138	141	103	125	0
H. Donkey Boy	134	13	148	131	124	134	95	117	3.8
G. Zappa	125	22	110	119	117	118	93	115	-1.4
Zafferano (SWB)	123	19	109	124	113	119	130	99	0

*Avkommor i unghästbedömningar

Storlek och exteriör

Ofta fokuserar vi på prestationsegenskaperna i vårt val av hingst. Väl så viktigt är hästens hållbarhet, vilket ofta hänger samman med storlek och exteriör. Forskning har visat att både väldigt stora och väldigt små hästar tenderar att ha sämre hållbarhet än "medelstora" hästar. Låga betyg på benen vid unghästbedömning har också visat sig ha signifikanta samband med försämrade hållbarhet. Välproportionerliga hästar har däremot visat sig ha bättre hållbarhet än de som inte är det. Att ha information om hur hingstarna förärver sig när det gäller storlek och exteriör är alltså viktigt för att kunna avla sunda hästar som håller för arbete. I tabell 3 och 4 listas 10 hingstar som tillför mest respektive minst storlek till sina avkommor. Endast hingstar som har fått föl de senaste 3 åren är med, för att listan ska bli någorlunda aktuell. Bland de 10 hingstar som förärver sig stort finns en klar överrepresentation av dressyrhingstar. Precis tvärtom, flest hoppvingstar, är det bland de 10 hingstar som förärver sig litet.

Tabell 3. De 10 hingstar som har högst mankhöjdsindex och som fått avkommor de senaste 3 åren

Hingstar med <u>höga</u> Mankhöjdsindex	Antal avk*	Mkh index	Dressyrindex	Hoppindex
Fürst Romancier	21	7,5	131	68
Zaladin MI	60	7,4	130	92
Blue Hors Zack	77	7,2	142	79
Johnson	27	6,3	156	83
Dante Weltino OLD	10	5,7	161	77
Floriceello	76	5,4	129	75
Diamant de Semilly (SF)	22	5,1	90	143
Grand Galaxy Win	14	4,8	147	80
Zorro	22	4,8	89	119
Dream Boy	35	4,7	136	66

*Avkommor i unghästbedömningar

Tabell 4. De 10 hingstar som har lägst mankhöjdsindex och som fått avkommor de senaste 3 åren

Hingstar med <u>låga</u> mankhöjdsindex	Antal avk*	Mkh index	Dressyrindex	Hoppindex
Algot (SWB)	21	-7,10	95	133
Cyklon (SWB)	20	-5,81	73	148
Dirco Hästak (SWB)	60	-4,16	84	115
Saint Amour	14	-4,02	92	121
Cristallo II	13	-3,75	96	125
Nintender	87	-3,72	87	137
Armitage	13	-3,18	112	135
Lambourgini (SWB)	60	-2,80	105	86
Bengt Nabab (SWB)	18	-2,77	95	123
Van Vivaldi	90	-2,47	144	85

*Avkommor i unghästbedömningar

I tabell 5 listas de 10 hingstar som har högst avelsindex för ben och som alltså kan förväntas förärva mer korrekta benställningar än genomsnittet. Listan toppas av nykomlingen Zafferano, som har en ovanligt allroundbetonad förärvningsprofil med index på eller över medel för samtliga egenskaper. Det gäller även Ike, också han nykomling med avelsindex på eller betydligt över medelvärdet för samtliga egenskaper. Även tvåan på listan, Berlin, är nykomling med index, men är en äldre och väl beprövad hingst. Den här topplistan innehåller också några av de mest populära hingstarna de senaste åren såsom Magic Park (SWB), Balou du Rouet, Dalwhinnie (SWB) och Fetcher (SWB), liksom legenden Cardento.

Tabell 5. De 10 hingstar som har högst ben-index och som fått avkommor de senaste 3 åren

Hingst	Antal avk*	Ben-index	Dressyrindex	Hoppindex
Zafferano (SWB)	19	130	123	103
Berlin	10	125	91	135
Magic Park (SWB)	24	122	97	142
Balou du Rouet	86	122	101	141
Iowa	26	122	86	142
Fetcher N (SWB)	78	122	105	130
Dalwhinnie (SWB)	68	119	134	64
Ike	19	119	109	142
Cardento	525	118	75	153
Favorit Ask	58	118	100	134

*Avkommor i unghästbedömningar

Framtidens topphingstar?

När man använder avelsindexen som ett verktyg vid urval av hingstar och ston till avel finns några saker att vara extra uppmärksam på. Det handlar om ålder, inflytande av tävlande avkommor och betydelsen av tävlande släktingar i Sverige.

Flera av de hingstar som ligger högst i index är gamla, döda eller har lämnat landet. Hingstar med äldre avkommor som hunnit en bit upp i klasserna på tävling och som också har tävlande släktingar i Svenska Ridsportförbundets resultatdatabas gynnas i indexen, vilket är helt korrekt, då framgång i tävling är avelsmålet. För uppfödaren är det dock viktigt att också få en uppfattning om vilka hingstar som är framtidens topphingstar. Även de yngre hingstarna som ännu har få eller inga avkommor på tävlingsbanan får avelsindex för dressyr och hoppning. Det beror på att det finns ett starkt genetiskt samband mellan de egenskaper som bedöms vid SWBs unghästbedömningar och prestation på tävling. Alltså kan man i viss utsträckning förutspå hur avkommorna kommer att lyckas på tävling, redan genom indexen hingstarna får baserade på avkommornas unghästbedömningsresultat. För att ge en bättre uppfattning om de yngre hingstarnas förärvning har vi återigen valt att publicera listor med de ca 20 högst rankade hingstarna för hoppning och dressyr som har max 10 år gamla avkommor i SWBs databas (födda från 2011 och framåt, tabell 6 och 7). Bland dessa finns flera fortfarande tillgängliga för avel.

Tabell 6. De 20 högst rankade hingstarna med avk. födda 2011 och senare, rangerade efter hoppindex.

Hingst	Ant avk*	H-index	Teknik H	Temp H	Gal	Typ	Ben	Mkh
Singular LS La Silla	11	148	145	144	93	95	94	0,46
I'm Special de Muze	24	145	141	144	103	108	98	3,02
Bellheim	10	145	142	139	101	89	95	4,30
Mr Vain GJ (SWB)	51	144	141	141	104	102	85	-1,16
Canvas Plus (SWB)	17	144	135	137	102	98	120	0,30
Starkko	16	143	143	142	103	104	106	0,61
Ike	19	142	141	141	121	97	119	-0,42
Coventry	16	142	138	135	110	111	119	-0,01
Magic Park (SWB)	24	142	141	139	97	99	122	-0,94
Calido's Son	10	140	139	138	104	94	101	-1,87
Corporal VDL	56	140	132	137	92	87	96	-1,50
Kannatol	56	139	140	137	103	102	100	1,73
Casanova Hästak	37	138	137	136	99	108	109	-1,71
Conthinder	19	138	138	137	106	128	119	-0,23
Diamantino VDL	20	138	130	129	125	134	85	0,73
Casallco	25	136	131	133	104	96	105	3,56
Vivaldi K	24	135	133	131	123	108	107	2,01
Favorit Ask	58	134	134	133	111	124	118	4,56
Gamelus R	11	134	132	128	108	109	82	0,03
Hasard (SWB)	29	134	133	131	98	95	99	-1,05

*Avkommor i unghästbedömningar

Tabell 7. De 23 högst rankade hingstarna med avk. födda 2011 och senare, rangerade efter dressyrindex.

Hingst	Ant avk*	D-index	Skr	Trav	Gal	Temp G	Typ	Ben	Mkh
Dante Weltino OLD	10	161	137	150	135	147	123	83	5,70
Grand Galaxy Win	14	148	119	146	139	142	134	116	4,78
Revolution	11	145	138	144	137	144	119	99	4,12
For Romance I	36	145	129	143	139	143	144	110	0,52
Van Vivaldi	90	145	118	136	125	133	127	102	-2,47
Sankt Erik II (SWB)	24	144	102	146	117	129	132	102	4,40
Touchdown (SWB)	12	144	131	141	134	141	122	105	3,42
Sibelius (SWB)	29	143	126	133	123	134	115	100	-0,96
Deodoro	18	143	135	132	126	136	117	102	0,61
Dragon Welt	32	142	126	132	118	129	122	92	1,53
Ironman H	39	141	123	134	137	136	142	96	0,20
Vilancio	13	141	130	136	139	139	137	99	1,73
Connaisseur	36	141	122	129	124	130	114	115	-1,82
Fürsten-Look	30	140	128	129	119	130	134	94	-0,74
Total Hope	96	140	160	144	135	143	100	103	-2,09
Harlem D	25	140	122	131	124	131	129	102	3,42
Franklin (Fierce-S)	11	137	117	142	140	137	132	106	0,48
Snap Shot	10	137	129	135	123	132	119	113	-5,11
Dream Boy	35	137	123	127	135	131	134	104	4,73
Formalin (SWB)	12	136	125	141	138	141	125	103	0,05
Totilas	27	136	149	137	125	134	104	103	1,80
Blue Hors First Choice	11	136	108	135	127	129	124	114	1,12
Blue Hors St. Schufro	26	136	124	130	130	132	115	98	2,65

*Avkommor i unghästbedömningar

Få svenskfödda avkommor gör avelsindexen osäkra

SWB publicerar numera index för alla hingstar som har tillräckligt många bedömda avkommor, oavsett om de är godkända för SWB-avel eller ej. Det innebär att t.ex. hingstar vars index baseras enbart på resultat för importerade avkommor kan komma att publiceras. För att få ett officiellt avelsindex i SWB krävs för hingstar att de har minst 10 avkommor bedömda vid SWBs unghästtest. En del hingstar har så många importerade avkommor, att de kommer upp i tillräckligt antal testade och tävlade avkommor för att få officiella index fastän de har få eller inga svenskfödda avkommor. I de fallen måste man tänka på att indexet i stor utsträckning bara beskriver hingstens förärvning på några få avkommor, som blivit utvalda och sålda till Sverige – förmodligen för att de ansetts bra. Indexet beskriver alltså inte hingstens genomsnittliga förärvning, bara den genomsnittliga kvalitén på deras importerade avkommor i Sverige. För att få en bättre uppfattning om sådana hingstars förärvning kan man titta på deras avelsindex i det land där de använts mest i avel. Man kan visserligen inte jämföra index rakt av mellan länder, men indexet i ett annat land ger en uppfattning om hur hingstens förärvning där förhåller sig till genomsnittet (index 100) i det landet och hans ranking i det landet hur han förhåller sig till andra hingstar i avel där.